Eduskunta
Talousvaliokunta
TaV@edsukunta.fi

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kuluttajansuojalain, kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain 13 §:n ja oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 §:n muuttamisesta (HE 218/2022)

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuluttajansuojalakia, kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annettua lakia ja oikeudenkäymiskaarta. Ehdotuksen mukaan kuluttajaluottojen korkokatto laskettaisiin nykyisestä 20 prosentista 15 prosenttiin. Samalla korkokatto sidottaisiin korkolaissa tarkoitettuun viitekorkoon kuitenkin siten, että korko ei saisi luottosopimuksen mukaan nousta tällöinkään yli 20 prosentin.

Luottojen epäasiallisen markkinoinnin hillitsemiseksi hyvää luotonantotapaa koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että säännöksessä lueteltaisiin nykyistä tarkemmin, minkä tyyppistä markkinointia erityisesti olisi pidettävä hyvän luotonantotavan vastaisena. Lisäksi ehdotetaan sääntelyä tarjolla olevien maksutapojen esittämisestä kuluttajan ostaessa hyödykkeitä verkossa. Henkilöllisyyden todentamisvelvollisuus laajennettaisiin koskemaan myös hyödykesidonnaisia kertaluottoja sekä tilanteita, joissa kuluttaja valitsee verkossa asioidessaan maksutavaksi laskun.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2023 jälkimmäisellä puoliskolla siten, että lakien vahvistamisen ja voimaantulon välille jäisi noin puolen vuoden siirtymäaika. Korkokattosääntelyä sovellettaisiin myös ennen lain voimaantuloa tehtyyn jatkuvaa luottoa koskevaan sopimukseen siltä osin kuin kyse on lain voimaantulon jälkeen tehtävistä uusista nostoista.

Suomen Yrittäjien lausunto

Ylivelkaantumisen torjumisessa huomioitava myös yrittäjät

Suomen Yrittäjät pitää ylivelkaantumisen torjumista tärkeänä ja kannatettavana tavoitteena. Ylivelkaantumista torjuvia toimenpiteitä tulisi edistää kokonaisvaltaisesti kuluttajien lisäksi huomioiden myös yrittäjät.

Ehdotuksen mukaan korkokatto laskettaisiin nykyisestä 20 prosentista 15 prosenttiin. Samalla korkokatto sidottaisiin korkolaissa tarkoitettuun viitekorkoon kuitenkin siten, että korko ei saisi luottosopimuksen mukaan nousta tällöinkään yli 20 prosentin. Huomautamme, että korkokattosääntelyyn on tehty lyhyellä ajanjaksolla useampia muutoksia, joista osa on ollut väliaikaisia. Viimeisen pysyvän sääntelymuutoksen vaikutuksista on siten rajoitetusti tietoa, jonka nojalla voitaisiin luotettavasti arvioida tarvetta esitetylle korkosääntelyn muutokselle.

On huomioitava, että kuluttajia koskevan korkosääntelyn muutoksilla voi olla heijastevaikutuksia myös yrittäjille. On mahdollista, että jatkuvat muutokset vaikuttavat negatiivisesti rahoitustarjontaan ja nämä vaikutukset koskettaisivat myös osaa yrittäjistä, jotka rahoittavat yritystoimintaansa henkilökohtaisilla luotoilla. Kuluttajaluottojen entistä tiukempi sääntely lisännee myös erilaisten korkeakorkoisten luottojen tarjoamista yrityksille, jota ei kosketa vastaava tiukka korkosääntely. Luotonantajat voivat kuluttajaluottosääntelyn tiukentamisen johdosta tehostaa toimintaansa yritysluotonannon puolella ja pyrkiä tätä kautta korvaamaan kuluttajaluottojen sääntelyn tiukentamisesta aiheutuvat menetykset.

Velkaongelmien kokonaisvaltainen torjuminen edellyttää, että myös yrityksille myönnettävien luottojen sääntelyä tarkastellaan. Entistä tiukempi sääntely voi siirtää ongelmaa pienille yrityksille ja yrittäjille. Hallitus on puoliväli- ja kehysriihessä 29.4.2021 linjannut, että sääntelyvaihtoehtoja tulee selvittää myös yritysten pikaluotoista aiheutuvien velkaongelmien torjumiseksi.[1] Kuluttajaluottosääntelyn tiukentuessa tarve yritysten pikaluottojen sääntelyn tarkastelulle on korostunut entisestään. Pidämme erittäin tärkeänä, että pienyritysluotonannon sääntelytarpeita koskeva selvitys on parhaillaan käynnissä. Selvitysten tulosten valossa on ryhdyttävä tarpeellisiin sääntelymuutoksiin myös yritysluotonannon osalta.

Verkossa ostamista koskevat uudet velvoitteet

Työryhmän mietinnössä esitetään, että henkilöllisyyden todentamisvelvollisuus laajennettaisiin koskemaan myös hyödykesidonnaisia kertaluottoja sekä tilanteita, joissa kuluttaja verkossa valitsee maksutavan, joka merkitsee maksunlykkäystä. Käytännössä kyseessä voi olla tilanne, jossa kuluttaja valitsee maksutavaksi laskun. Pidämme muutosta perusteltuna verkko-ostamisessa tapahtuvien tilauspetosten ja henkilötietojen väärinkäytön estämiseksi. Yrityksille

[1] Hallituksen linjaukset puoliväli- ja kehysriihessä 29.4.2021 s.38 Hallituksen linjaukset puoliväli- ja kehysriihessä (vnk.fi)

aiheutuvien kustannusten rajoittamiseksi on kuitenkin tärkeää, että velvoitteen soveltamisalaan on tehty tarpeelliset poikkeukset.

Erityisen tärkeänä pidämme poikkeusta, jonka mukaan todentamisvelvoitteen ulkopuolelle on rajattu tilanteet, joissa sopimuksen mukainen palvelu suoritetaan muulla kuin etäviestimellä ja maksunlykkäyksen tarjoaa palvelun suorittaja itse. Kyse on käytännössä tilanteista, joissa palvelu tilataan verkosta, tuotetaan kuluttajalle yleensä henkilökohtaisena palveluna ja laskutetaan jälkikäteen. Väärinkäytöksen mahdollisuus näissä tilanteissa on perinteiseen verkko-ostamiseen nähden vähäinen vastaavalla tavalla kuin tilanteissa, joissa maksu suoritetaan tavaran luovuttamisen yhteydessä. Poikkeuksella on merkitystä erityisesti verkossa palveluitaan tarjoaville mikro- ja yksinyrittäjille.

Ehdotuksen mukaan verkkokaupoissa on tarjottava tarjolla olevista maksutavoista ensimmäiseksi luotottomia maksutapoja ja viimeisenä luotollisia maksutapoja. Tältä osin Suomen Yrittäjillä ei ole huomautettavaa esitykseen. Kielto maksutapojen oletusvalinnasta myös kuluttajan itsensä tekemien oletusvalintojen kohdalla kuitenkin heikentää tarpeettomasti asioinnin sujuvuutta, tuomatta kuitenkaan aitoa vaikutusta ylivelkaantumisen ehkäisemiseen.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Karoliina Katila
asiantuntija